

Digitalizacija izvora za poznavanje ranosrednjovjekovne hrvatske povijesti I: Konstantin Porfirogenet, *De administrando imperio*

Izvor financiranja: Sveučilište u Zadru

Šifra projekta: IP.01.2023.19

Trajanje projekta: 1. listopada 2023. do 30. rujna 2025.

Voditeljica projekta:

izv. prof. dr. sc. Teuta Serreqi Jurić, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Istraživačka grupa:

prof. dr. sc. **Hrvoje Gračanin**, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska

doc. dr. sc. **Maria Mariola Glavan**, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

dr. sc. **Zvonko Liović**, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Lovro Lulić, apsolvent, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Gian Luca Braus, apsolvent, Sveučilište u Zadru, Hrvatska

Teorijsko polazište i znanstveni doprinos:

Proučavanje ranosrednjovjekovne hrvatske povijesti nezamislivo je bez oslanjanja na grčke i latinske izvore. Pritom je za poznavanje naše najranije nacionalne povijesti od ključna značenja djelo *De administrando imperio* bizantskog cara Konstantina VII. Porfirogeneta (913.–959.), koje donosi najraniji spomen Hrvata u pisanim vrelima. Uzimajući u obzir okolnost da su na korištenje izvora na klasičnim jezicima nužno upućeni ne samo klasični filolozi, nego i stručnjaci iz srodnih znanstvenih područja poput povijesti, arheologije ili povijesti umjetnosti, kojima često puta znanje klasičnih jezika nije primarna struka, nužnom se i korisnom ukazuje potreba za digitalizacijom i povezivanjem grčkog teksta *De adm. imp.* s jedinim hrvatskim prijevodom, koji je priredio i u dva dijela (1918. i 1928. godine) objavio Nikola pl. Tomašić. Time bi se otvorio put prema sveobuhvatnom poznavanju spisa *De adm. imp.* kao temeljnog vrela za istraživanje najranije hrvatske povijesti te spriječile eventualne pogreške u razumijevanju i interpretaciji teksta koje bi mogle neželjeno dovesti do netočnih znanstvenih spoznaja.

Projekt je po karakteru prvenstveno filološke prirode s ciljem da se na platformi Perseids pomoću alata Alpheios izradi digitalni dvojezični korpus sastavljen od izvornog grčkog teksta *De adm. imp.*, temeljenog na izdanju G. Moravcsika i R. J. H. Jenkinsa iz 1967. godine, kojemu će biti pridružen hrvatski prijevod iz pera Nikole Tomašića. Povezivanje izvornog grčkog teksta s hrvatskim prijevodom bit će izvedeno tako da će svaka riječ u grčkom izvoru pojedinačno bila povezana s riječju na koju se

odnosi u hrvatskom prijevodu. Na taj bi način znanstvenici koji su u svojim istraživanjima usmjereni na De adm. imp. i bez znanja grčkog jezika mogli u potpunosti razumjeti tekst izvora te unutarnje rečenične odnose čime bi se značajno umanjila mogućnost pogrešne interpretacije djela. Ako imamo u vidu korisnost spisa De adm. imp. kao važnog povijesnog izvora za rekonstrukciju ne samo hrvatske srednjovjekovne povijesti, nego i one susjednih naroda modernog Balkana, znanstveni će se doprinos projekta reflektirati na široku znanstvenoistraživačku zajednicu jer će na jednom mjestu biti omogućen pristup izvornom tekstu i njegovu prijevodu, a njihovim međusobnim povezivanjem eliminirane poteškoće u razumijevanju djela.